Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 122. Brașovŭ, Joĭ 2 (14) Iunie 1888.

Din causa s. sĕrbătorĭ de mâne, diarulŭ nu va apăré până Vinerĭ séra.

Brașovŭ, 1 Iunie st. v. 1888.

Intr'unulŭ din numerii trecuțĭ ai fóiei nóstre, vorbindŭ de multele neajunsurĭ ale scólelorŭ nóstre confesionale, amŭ susținutŭ că aceste nu întêmpină nicĭ unŭ felŭ de sprijinŭ din partea guvernului și a organelorŭ sale, nicĭ măcar pe calea administrațiunei, înlesnindu-se celŭ puținŭ autoritățilorŭ nóstre școlare esecutarea ordinațiunilorŭ lorŭ în interesulŭ desvoltării regulate a învĕțĕmêntului.

Astădĭ putemŭ documenta printr'unŭ flagrantŭ esemplu, că ministrulŭ de instrucțiune și organele sale nu numai că nu dau mână de ajutorŭ autoritățilorŭ nóstre superióre scolare, făcêndŭ sĕ se respecteze dispozițiunile lorŭ, dér lucră chiar fățișŭ și cu intențiune pentru a paralisa și pentru a submina stima și véda, de care trebue sĕ se bucure aceste autorităţĭ înaintea poporului.

Casulŭ, de care voimŭ sĕ vorbimŭ, nu e nou, dér tocmai pentru aceea ne descopere într'unŭ modŭ bătătorŭ la ochĭ rĕulŭ, care este cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ s'a învechitŭ.

Intelegemŭ cestiunea școlei confesionale române din Turțŭ, comitatulŭ Ugocea.

Celŭ ce a cetitŭ corespondența publicată în numĕrulŭ de erĭ alŭ „Gazetei", care ne înfățișéză în puține cuvinte cu-o rară claritate starea scólei române din Turțŭ, a trebuitŭ sĕ se convingă, că aicĭ se tractéză de-o despotică ingerință a ministrului de culte în afacerile nóstre scolare și de unŭ terorismŭ ne mai pomenitŭ ce'lŭ esercéză acesta asupra ordinariatului din Gherla, care vede rĕulŭ și ar voi sĕ-lŭ delăture, dér nu cutéză a face nicĭ unŭ pasŭ de frica ministrului.

Se constată că unulŭ din învĕțătorii dela școla din vorbă nu corĕspunde nicĭdecum chiămării sale. Autoritatea superióră școlară ilŭ destitue. Ministrulŭ însĕ la arătarea organelorŭ sale ilŭ restitue în postŭ, pentru că e mare maghiaronŭ. Poporulŭ cere din nou depărtarea lui și înlocuirea lui prin altŭ învĕțătorŭ harnicŭ. In urma acésta se face o nouă investigare din partea autorității școlare de Gherla. Poporulŭ aștéptă acum de unŭ anŭ și mai bine sentința, dér ea nu mai sosesce.

Invĕțătorulŭ vițiosŭ și necorespundĕtorŭ continuă a'șĭ ocupa postulŭ. Școlarii lui nu facŭ nicĭ unŭ progresŭ, causa învĕțĕmêntului și a moralului publicŭ este amenințată.

Nu-i mirare decă în asemenĭ împrejurărĭ bieții locuitorĭ din Turț nu mai sciu ce sĕ începă, decă se vĕdŭ desămăgițĭ și în credința ce o mai aveau, că pentru durerile și ranele lorŭ vorŭ afla balsamŭ de lecuire celŭ puținŭ la autoritatea competentă bisericéscă.

Neprimindŭ nicĭ unŭ rĕspunsŭ dela autoritatea lorŭ superióră bisericéscă, Românii din Turțŭ, necăjițĭ și mâhnițĭ că nu li se face dreptate, se adreséză la însușĭ urzitorulŭ durerilorŭ lorŭ, la ministrulŭ de culte și instrucțiune, dela care asemenea nu primescŭ nicĭ unŭ rĕspunsŭ.

E naturalŭ de altmintrelea, că ministrulŭ n'a pututŭ sta de vorbă cu ei, căcĭ dênsulŭ *după lege*, n'are nicĭ unŭ amestecŭ în trebile școlelorŭ confesionale și cestiunea privesce numai pe consistoriulŭ de de Gherla.

Cine nu va vedé în acésta situațiune abnormală, creată prin terorismilŭ ministrului și prin slăbiciunea autoritățilorŭ competente bisericescĭ, celŭ mai mare periculŭ pentru biserică și școlă? Cine nu vede că cu modulŭ acesta se înstrăinéză sistematicŭ poporulŭ de mai marii sĕi bisericescĭ? Cine nu va înțelege că planulŭ secretŭ alŭ adversarilorŭ noștri este de a crea astfelŭ stărĭ anarhice în biserică?

Nu putemŭ crede că capulŭ diecesei gherlane, care precum suntemŭ informațĭ este atâtŭ de gelosŭ pe autoritatea sa în biserică, ar fi nepăsătorŭ față cu nisce aparițiunĭ atâtŭ de îngrijitóre, carĭ punŭ în jocŭ véda bisericei.

De ce dér cu tóte aceste nu face odată finitŭ în puterea autorității sale episcopescĭ situațiunei de plânsŭ, în care a ajunsŭ scóla română din Turțŭ?

Ore sĕ fi ajunsŭ la noi lucrurile așa de departe ca autoritatea unui archiereu sĕ nu mai cumpĕnéscă nimicŭ nicĭ când e vorba de simpla înlocuire a unui învĕțătorŭ neaptŭ?

Este timpulŭ supremŭ ca afacerea școlei din Turțŭ sĕ se resolve într'unŭ chipŭ, ca sĕ scimŭ cum stămŭ și la ce mai avemŭ sĕ ne așteptămŭ.

Schimbarea sistemului în Prusia.

Se pare că cu demisiunea ministrului Puttkammer încă nu s'a terminatŭ crisa în Berlinŭ. Acum se vorbesce din nou chiar de retragerea prințului Bismark.

Organulŭ cancelarului, „Nord. allg. Ztg.", e forte mâhnitŭ din causă, că liberalii susținŭ relațiunĭ cu cercurile curții și că ei află cele mai secrete întêmplărĭ dela curte. Numita fóiă ia în apĕrare pe Puttkammer, dicêndŭ că autografulŭ împĕrătescŭ, prin care s'a înaintatŭ sancțiunea legei privitóre la prelungirea periodului electoralŭ, nu'lŭ trage la rĕspundere, ci accentuéză numai, că împĕratulŭ presupune că *libertatea alegerilorŭ* va fi păzită și că organele guvernului vorŭ încungiura în viitorŭ totŭ ce s'ar puté privì ca o înfluințare a alegĕtorilorŭ.

Mai departe le impută fóia bismarkiană liberalilorŭ, că rĕmnescŭ la unŭ postŭ de ministru. Scirea adusă de „Freisinnige Zeitung", cumcă pe prințulŭ Bismark l'a surprinsŭ demisiunea neașteptată a lui Puttkammer, o adeveresce, dér adauge că faptulŭ acesta póte mulțumi numai o partidă, a căreia politică de fracțiune a adusŭ deja scădere consciinței de statŭ.

Imprejurarea, că cancelarulŭ a datŭ unŭ prândŭ în onórea ministrului demisionatŭ Puttkammer, ceea ce n'a mai făcutŭ până acuma în casurĭ analoge, dovedesce, că elŭ este forte indispusŭ din causa celorŭ petrecute.

Negreșitŭ că trebue sĕ-i cadă forte greu prințului Bismark a se acomoda voinței liberalului împĕratŭ Fridericŭ în contra convingerii sale. Foile liberale îșĭ dau tótă silința de a esploata acéstă împrejurare în contra cancelarului. Așa ele lățiră faima, că Sâmbătă împĕratulŭ nicĭ n'a voitŭ sĕ priméscă în audiență pe Bismark. „Post" vine acum și desminte acéstă faimă, dicêndŭ că împĕratulŭ a voitŭ sĕ-lŭ priméscă, dér n'a putută din causă, că era forte obositŭ în urma suferinței sale.

„Post" mai adauge, că Dumineсă a fostŭ primitŭ cancelarulŭ în modŭ forte cordialŭ de împĕratulŭ și de împĕrătésa în Potsdam, și că a fostŭ forte satisfăcutŭ de conferența ce a avut'o cu părechia împĕrătéscă.

Orĭ cum ar fi fostŭ însĕ primitŭ, faptŭ este și rĕmâne, că între Bismark și între împĕratulŭ esistă deosebirĭ de vederĭ asupra modului de procedere, carĭ au datŭ nascere din nou sgomotului, că cancelarulŭ umblă cu gândulŭ de a se retrage.

Se pare în adevĕrŭ, că ceea ce se prepară acum la inițiativa personală a împĕratului Fridericŭ este o schimbare a sistemului de guvernare în Prusia, căreia greu i se va puté acomoda cancelarulŭ cu „voința lui de fierŭ".

SCIRILE DILEI.

Ordinațiunea ministeriului de honvedĭ pentru esecutarea legei privitóre la *conchiămarea estra-ordinare a reserviștilorŭ*, precum și a celorŭ din *reserva de întregire* spre a servi activĭ în timpŭ de pace, a și fostŭ subsemnată de ministrulŭ de honvedĭ și trimisă diferitelorŭ autorităţĭ. Foia oficială va publica în curêndŭ — dice „Bud. Cor." — acéstă ordinațiune.

***

Fóia aradană „Alföld" află din Bradŭ, că în baia „la doisprezece apostolĭ" din minele dela Ruda, băieșii de acolo au datŭ peste o bucată mare de aurŭ curatŭ în greutate de 1 kilogr. și 450 grame. Până acuma se scoteau de acolo cam 70 kilogr. aurŭ pe anŭ.

***

Ministrulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune publică a opritŭ pentru usulŭ scólelorŭ din Ungaria următórele cărțĭ: *1. Elemente de geografiă* comparativă pentru clasele inferióre și mijlocii de gimnasii, scóle reale coordinate, edată în Cernăuțĭ 1882, de Samuilŭ V. *Isopesculŭ*. *2. Cursŭ elementarŭ de istoria universală* pentru clasa I., II. și III-a a scólelorŭ secundare, de Ioanŭ *Marescu*, edată în Bucurescĭ. 3. *Wandkarte von Europa*, entworfen und gezeichnet von B. Kozenn; (Wien u. Olmütz, Verlag von Eduard Hölzel.)

***

Camera advocațială din Clușŭ a numitŭ ca curatorŭ alŭ cancelăriei rĕposatului advocatŭ din Turda, Anania *Moldovanŭ*, pe advocatulŭ din Turda Alesandru *Veress*.

***

Deja acum doi anĭ *teatrulŭ Teodorini* din Craiova era amenințatŭ de ruină și morală și materială. In acelașŭ timpŭ *d-ra Teodorini* trecêndŭ prin țéră se opresce în orașulŭ sĕu natalŭ spre a-șĭ revedé pe mamă-sa și pe amicii sĕi. După primulŭ concertŭ i se facŭ ovațiunĭ entusiaste, și ca rĕspunsŭ unei alocuțiunĭ, ea promite a reconstrui teatru Teodorini, voindŭ ca prin acésta sĕ perpetueze renumele părinților sĕi, renume ridicatŭ de ea atâtŭ de susŭ. D-ra Teodorini — spune „Rom. lib." — a transformatŭ legenda în faptŭ. Teatrulŭ s'a reconstruitŭ, după stilulŭ modernŭ, înzestrându-lŭ chiar cu lumină electrică, și ea ilŭ va umplea cea dintêiu cu frumósa-i voce. Celebra cântărĕță va merge în Craiova însoțită de-o primadonă și un tenor, spre a da o seriă de concerte și serate musicale în Septemvre viitorŭ.

***

Alaltă-erĭ s'a celebratŭ la biserica Domnița Bălașa în Bucurescĭ căsătoria d-șórei Efrem *Germani* cu d. A. *Rosetti-Solescu*. Nunĭ erau *Domnița Elena Cuza* cu d. *Teodorŭ Rosetti*, presidentulŭ consiliului.

***

Renumita cântărĕță *Adelina Patti*, care a debutatŭ în timpulŭ din urmă în Buenos-Ayres, este urmărită la fiă-care pasŭ de o bandă de hoțĭ din Anglia, carĭ și-au pusŭ de gândŭ a ajunge cu orĭ-ce prețŭ în posesiunea giuvaericalelorŭ ei. O încercară de furtŭ prin spargere în locuința de véră a d-nei Patti nereușindŭ, hoții, carĭ suntŭ condușĭ de unŭ Englesŭ, au hotărîtŭ sĕ răpéscă pe cântărĕță însă-șĭ și sĕ o dețină până ce le va plăti o sumă mare de rescumpărare. Câtŭ timpŭ a petrecutŭ în Buenos-Ayres d-na Patti a fostŭ acompaniată la tóte preumblările ei de 2 polițiștĭ secrețĭ și alțĭ polițiștĭ pândeau în locuința ei.

***

Cetimŭ în „Rom. liberă," că d-lŭ V. *Mândreanu*, actualŭ profesorŭ la scóla normală de institutorĭ, e numitŭ în postulŭ de directorŭ alŭ acelei scóle.

***

Primatele bisericei catolice din Statele-Unite americane, cardinalulŭ Gibbons, a pusŭ de curêndŭ în Washington pétra fundamentală a viitórei „*Universitățĭ catolice a Americei*". O mulțime de demnitarĭ bisericescĭ, precum și președintele Cleveland și membrii cabinetului sĕu au asistatŭ la festivitate. Suma adunată pentru didirea acestei universitățĭ se ridică la unŭ milionŭ de dolarĭ. Din acéstă sumă a contribuitŭ numai d-ra Mary G. Caldwell din Washington 300,000 de dolarĭ, din care causă Papa i-a conferitŭ o medaliă de aurŭ, ce i-a predat'o cardinalulŭ cu ocasiunea aședării petrii fundamentale.

***

Escursiune la Vâlcele (Elöpatak) și Tușnadŭ.

Biroulŭ orășenescŭ din Clușiu alŭ căiei ferate de statŭ reg. ung. însărcinatŭ cu estrădarea de bilete ne face cunoscŭ, că în 7 *Iulie* st. n. anulŭ curentŭ la tóte stațiunile liniilorŭ Oradea-mare-Feldióră, Ghirișŭ-Turda, Cucerdea-Tĕr-

gul-Mureşului, Teuş-Simeria şi Copşa mică Sibiiu se voră estrăda *bilete de mersă şi întorsă* (tour şi retour) *cu preţă scădută de 50 la sută, valabile pe timpă îndelungată* până la *Feldióra* cu scopă de a se putea cerceta băile dela Vâlcele (Elöpatak), Tuşnadă şi Malnaşă. E consultă ca cei ce voră lua parte la escursiune să se însinueze mai înainte, deórece pentru aceia, carĭ se voră însinua până la 26 Iunie la numitulă biurou, se va îngriji şi de trăsurĭ (dela Feldióră încolo); de altmintrelea nu e de lipsă a se însinua mai înainte.

Ună biletă tour şi retour pentru aceasta escursiune costă: dela Cluşiu cl. II 13.10, cl. III 9.30; dela Oradea-mare cl. II 19.50, cl. III 13.90; dela Turda: cl. II 11.30, cl. III 8.10; dela Têrgu-Mureşului cl. II 12.70, cl. III 9.10; dela Alba-Iulia cl. II 9.60, cl. III 6.90; dela Aiudă cl. II 9.30, cl. III 6.70; dela Mediaşă cl. II 6.20, cl. III 4.40; dela Sighişóra cl. II 4.50, cl. III 3.20; dela Sibiiu cl. II 8.50, cl III 6.10; dela Blaşă cl. II 7.80, cl. III 5.50

Sinodulă archidiecesană din Sibiiu.

(Fine.)

Din *raportulă senatului epitropescă* aflămă, că în urma economisiriloră făcute în anulă 1886 la tóte fondurile şi fundaţiunile, afară de fondulă „Seminarului Andreiană“, s'a capitalisată din venite mai multă decâtă s'a preliminată.

In 1887 s'au preliminată percepţiunĭ bugetare la tóte fondurile şi fundaţiunile în sumă de 141,241 fl. 76 cr., din aceştia s'au încassată numai 131.064 fl. 91 cr.; erogaţiunile preliminate pe acelaşă ană au fostă de 135,526 fl. 32½ cr., de faptă erogaţiunile au fostă însă numai 111,743 fl. 81 cr. Resultă de aci ună restă activă de 19,321 fl. 10 cr.

Starea fonduriloră şi fundaţiuniloră archidiecesane cu finea anului 1887 a fostă de 1.717,703 fl. 56 cr. Crescĕmêntulă faţă cu anulă precedentă: 14,388 fl. 50 cr. Aprópe 73% din avere este alocată în efecte publice, dintre carĭ însă aprópe 69% suntă scrisurĭ fonciare dela diverse institute.

Valórea întregei averĭ bisericescĭ administrată de comune representă suma de 3.287,426 fl. 40 cr.

Fondurile şcolare ale unoră comune gr. or. din Valea Bârgăului (protopopiatulă Bistriţei) s'au scosă de sub administraţia Comitetului fonduriloră grăniţerescĭ din Năsĕudă, predându-se în administraţiunea unui comitetă şcolară alesă în sensulă statutului organică de comunele proprie.

După cetirea raporturiloră, domnulă *Diamandi Manole* presentéză Sinodului 5 interpelaţiunĭ, dintre carĭ cea dintâiu, referitóre la întregirea protopopiatului vacantă ală Braşovului I, amă publicat'o deja în Nr. 109 ală fóiei nóstre din anulă curentă.

La interpelaţiunea a doua: décă în faţa situaţiunei grele de adĭ a şcóleloră centrale române din Braşovă, care reclamă presenţa capului bisericei la esamene, Escelenţa Sa Metropolitulă are de gândă să ia parte la esamenele proxime şi la cele din viitoră ale acestoră şcóle? — Escelenţa Sa declară, că décă numai 'i va fi posibilă şi décă va fi sănĕtosă va lua parte la aceste esamene. Ocupaţiunile l'au reţinută până acum a-o face acésta în persónă, dér de vre-o câţiva anĭ încóce n'a întrelăsată a fi substituită prin vicarulă sĕu archiepiscopescă.

La interpelaţiunea a treia, referitóre la întregirea parochiei din Ţinţarĭ, se rĕspunde, că afacerea este în stadiulă pertractării şi se crede, că în curêndă se va resolva.

La interpelaţiunea a patra, în privinţa nehirotonisirei preotului alesă în comuna Hermană, Presidiulă rĕspunde, că suntă pedecĭ canonice; se va îngriji însă ca causa să fiă câtă mai curêndă resolvată.

La interpelaţiunea a cincia, în privinţa neexpedării ajutóreloră pentru scóle se rĕspunde, că acéstă causă se află deja în lucrare.

D-lă deputată *Strevoiu* interpeléză în privinţa procesului Româniloră cu Grecii din Braşovă. Presidiulă rĕspunde, că istoria procesului este cunoscută de prin diare. Resultatulă este adĭ, că biserica Sântei Treimĭ din Braşovă s'a declarată de cătră forulă supremă judecătorescă ca proprietate esclusivă a credincioşiloră de naţionalitate grécă. Apelă nu esistă în casulă de faţă. Numai cestiunea limbei mai remâne deschisă. In sentinţă nu se cuprinde nimică în privinţa acésta. Credincioşii bisericii greco or. de naţionalitate grecéscă au esclusă cu volnicia limba română din susă dîsa biserică. Escelenţa Sa Metropolitulă a declarată acéstă procedere ca contrară disciplinei bisericescĭ. Promite că va sprijini causa acésta la forurile competente. Asta ar fi făcut'o şi până acum, décă n'ar fi fostă reţinută a se puté înţelege cu d-lă ministru de culte Trefort, din causa bólei acestui din urmă.

In bugetulă anului 1889 s'au preliminată diurnele deputaţiloră Sinodului în sumă de 2034 fl., speseie de călĕtoriă 856 fl. 52 cr., pauşale pentru biurou 50 fl. La olaltă 2940 fl. 52 cr.

Sinodulă şi-a încheiată agendele sale în diua de 12 (24) Maiu, după ce a ţinută cu totulă 13 şedinţe.

Serbarea dela Cotroceni.

După cum se anunţase, Dumineca la 3 şi jumĕtate după amédă, serbarea copiiloră în costume din secolulă XVIII de orĭce felă s'a făcută în frumosulă parc ală palatului de véră dela Cotrocenĭ.

Incă dinainte de ora indicată, invitaţii şi invitatele, mititeĭ şi drăguţĭ ai M. S. Reginei începuseră a sosi. Era ună farmecă, o plăcere nespusă a sta la intrare şi a aplauda sosirea miciloră marchisĭ şi marchise, ducĭ şi ducese, ofiţerĭ din *Royal-Champagne* şi cavalerĭ de Saint-Louis, lăptăriţe şi păstoriţe à la Estelle şi Nemorin; toţĭ eroii dela Trianon şi dela Marly defilau înaintea nóstră strălucitorĭ în atlasurĭ şi 'n dantele, în rochie *à paniers* să fi aprinsă gelosia dómnei de Pompadour. Colorĭ vii şi vesele carĭ se armonisau gingaşĭ cu pudra în pĕră a tinereloră marchise şi peruca albă a nobiliroră conţĭ. *Les petits abbés*, cu ochii şi buzele licărindă de spiritŭ, îşĭ arangeau cu deosebită cochetăriă *mursele*, pe carĭ mamele sciute şi doritóre a nu comite nicĭ ună anachronismă, nu uitaseră a le pune pe figura loră rumenă şi pudrată. O observaţiune în trécĕte: pe mulţĭ din aceştĭ *abbés* şi marchisĭ, *mursele* îi supĕrau, aşa că pe la finele serbărei cu vêrfulă limbei stricau fără milă economia murseloră, de erau pe lângă buze.

Costumele francese erau firesce în imensă maioritate. Vr'o 2—3 costume române de boerócie, vr'o câţĭ-va ţĕranĭ bogată îngăitănaţĭ, şi picĭ pe colea câte ună costumă fără epocă séu din timpulă revoluţiunei francese, *les incroyables*.

Ajunşĭ, copiliţele şi copilaşii erau conduşĭ în drépta în fundă, pentru a forma cortegiulă M. S. Reginei. La 4 óre acestă cortegiu apără. Ună murmură de admirare salută apariţiunea luĭ în faţa palatului. Mumele, surorile şi rudele, fórte multe îmbrăcate totă în toalete *XVIII, siècle* — o splendidă gamă de colorĭ primăvĕratice — priviau cu ochii umedĭ de lacrĕmĭ.

M. S. Regina póte dice cu dreptă cuvêntă, că a făcută să salte înduioşate inimile a sute de mume. De unde plecase şi până la chioscului unde avea să se opréscă, cortegiulă făcŭ vr'o 10 minute. Marchisii şi cu tóte ducesele iuţeau pasulă căcĭ în acelă chioscă privirile lĭ-erau atrase iresistibilă de mii de jucării.

Ajunseră; împărţéla începŭ şi cu dênsa şi ţipetele de bucuriă. Fórte bine învĕţaţĭ şi stilaţĭ asupra etichetei curţiloră suverane, marchisii şi marchisele uitară şi etichetă şi reverenţă de făcută şi orĭce. Şi aveau dreptate: erau miile de jucării înainte-le, pe urmă le primiră, pe urmă le judecară. Totă atâtea treburĭ carĭ trebuiau însoţite cu gesturĭ, cu salturĭ şi cu chiote carĭ n'oră fi fostă *Louis XV*, dér carĭ erau din cele mai drăgălaşe.

Cine cunósce nemărginita iubire a M. S. Reginei pentru copii şi copilaşĭ îşĭ póte lesne închipui ce surîsă de adêncă fericire era pe figura Maiestăţei Sale. Serbarea însă continua. Bufetulă, gimnastice, jocurĭ cu păpuşĭ, cameră obscură cu minunĭ de totă felulă, căluşarii neobosiţĭ ai lui Mocénu şi ai lui Velescu, lăutarii secolului XVIII, părinţii lui Barbu Lăutarulă, carulă cu sticluţele în carĭ erau doctorii fórte dulcĭ în contra „neascultărei“, „lăcomiei“, „leneviei“, „ştrengăriei“ etc. făceau una după alta ca sutele de nobilĭ şi gentildonne să alerge când colo când colo.

Mumele, părinţii, rudele îi urmau şi astfelă grupurile se făceau şi se desfăceau pe fondulă verde închisă ală parcului în sute şi mii de colorĭ. D. Mandi, fotografulă, a luată peste 20—30 de probe, căcĭ erau minunate tóte aceste nepreparate şi firescĭ aşedărĭ ale invitaţiloră Maiestăţei Sale Reginei.

Maiestatea Sa Regele a stată ca şi M. S. Regina până la sfârşitulă acestei strălucite serbărĭ, numai că Regele a binevoită a conversa mai multă cu aceia, carĭ nu erau marchisĭ şi ducese, pe când M. S. Regina era numai a învitaţiloră şi invitateloră sale. O marchisă de vr'o patru-cincĭ anĭ o ţinea de mână, ună duce 'i se acăţase de rochiă, ună *petit abbé* alergândă după jucăriă o călca pe rochiă. Tabelulă era înduioşătoră. Tótă lumea împărtăşia fericirea şi veselia Maestăţei Sale.

O săptĕmână întrégă tótă acéstă mare nobilime a secolului XVIII voră vorbi de frumseţele serbărei dela Cotrocenĭ şi décă cei ce au fostă voră povesti mândreţele, cei ce nu au fostă voră începe să plângă, ducii şi viconţii din aceia di îi voră consola dicêndu-le: lasă că o zină ne-a spusă, că Regina nóstră o să mai facă o serbare şi la anulă; atuncĭ şi tu o să fii mai mare şi acésta. Elă voia cu orĭ şi ce preţă să fiă domnă, câtă despre altele prea puţină îlă durea capulă.

FOILETONULĂ „GAZ. TRANS.“

Movila lui Răsvană.

(Legendă.)

Multe ne'nţelegerĭ şi certe au mai fostă între unii domnitorĭ românĭ şi mult sânge nevinovată a trebuită să se verse din pricina loră. Şi décă ne'nţelegerile şi certele acelea ar fi adusă vre-ună bine séu vr'ună folosă ţĕrii, peste care au domnită ei, atuncĭ nu nĭ-ar fi ciudă. Dér ele numai bine şi fericire n'au adusă, ci totă numai daune şi neajunsurĭ, tânguirĭ şi supĕrărĭ, de carĭ ţi se sfâşiă inima când îţĭ aducĭ aminte.

O astfelă de ne'nţelegere şi ceartă a fostă şi între *Răsvană* şi *Irimie Movilă*, domnitorii de odinióră ai Moldovei.

Scirea, care a străbătută din gură în gură şi din ană în ană până ce a ajunsă şi la noi, ne spune, că atâtă *Ungurii* câtă şi *Leşii*, vecinii Moldoveniloră, cercară de repeţite orĭ să pue mâna pe Moldova. Dér fiindcă nu e aşa de lesne a supune o ţĕră, după cum şi-ar închipui cine-va, de-aceea, ca să-şĭ pótă mai de grabă şi mai lesne ajunge scopulă, atâtă unii câtă şi alţii, cum muria séu se mazilia vr'ună domnitoră română, îndată se puneau luntre şi punte ca să vie în loculă lui la cârmă unulă dintre acei fii de domnă séu boieriu uşuraticĭ şi neprevedĕtorĭ, despre care cugetau ei că li se va supune la tóte şi întru tóte.

Aşa s'a întêmplată şi pe timpulă alegerii domnitoriloră despre care ne e vorba. Ungurii adecă, cum prinseră de veste că Moldova érăşĭ a rĕmasă fără de domnitoră, făcură ce făcură şi puseră în loculă lui pe unul dintre cei mai marĭ şi mai înverşunaţĭ protivnicĭ ai fostului domnitoră, adecă pe boierulă Stefană *Răsvană*.

Irimie Movilă, care era fiu de domn şi care de multă ducea dorulă domniei moldovenescĭ, cum audi că Răsvană a fostă numită domnitoră peste Moldova, nu-i veni de feliu la socoteală. De-aceea a şi începută a-i purta Sâmbetele. Dérfiindcă elă pe timpulă acela nu se afla în ţéra sa, ci în ţéra leşéscă, unde fugise încă pe când trăia domnitorulă de de mai nainte, şi fiindcă nu-şĭ puté aşa de grabă împlini scopulă, după cum îi era dorinţa, de aceea aştepta până ce va sosi ună prilegiu mai potrivită şi mai priinciosă pentru dênsulă.

Dér elă nu trebui să aştepte multă timpă, căcĭ prilegiulă dorită a sosită mai de grabă de cum a cugetată.

Turcii, duşmanii ne'mpăcaţĭ ai Creştiniloră, se sculară érăşĭ cu putere asupra Româniloră, ei se porniră mai întêiu asupra ţĕrii muntenescĭ, de unde avéu de gândă să trécă apoi şi-'n Moldova.

Răsvană, cum audi de una ca aceasta, nu aşteptă până ce Turcii voră ajunge în Suceava, ci adunândă în grabă óste de ţéră sări domnitoriului muntenescă în ajutoră ca împreună cu acesta să rĕspingă pe sĕlbaticii şi nesăţioşii păgânĭ la timpă, până ce nu apucă a intra în ţéră.

Irimie Movilă, cum simţi că Răsvană s'a pornită în protiva Turciloră, bucuria lui nu era próstă; nu pentru-că Răsvană va învinge pe Turcĭ şi va mântui ţera de dênşii.... ferit'a Dumnedeu!... nu pentru acésta, căcĭ lui nu-i era ţéra în capă, ci pentru aceea, că fiindă Răsvană încurcată în rĕsboiu cu Turcii, mai de grabă şi mai lesne îi va putea cuprinde tronulă. Decĭ fără întârdiere cerŭ elă ajutoră dela Leşĭ ca să se pótă mai iute porni spre Moldova.

Leşii, carĭ, după cum amă spusă, voiau asemenea să pue mâna pe Moldova, şi carĭ pe timpulă acela trăiau în duşmăniă cu *Ungurii*, prietenii lui Răsvană, nu se puse de feliu de pricină, ci îndată îi dete ajutorulă cerută, sciindă prea bine că ceea ce facă ei nu facă spre binele şi folosulă lui Irimie, nicĭ spre fericirea Moldovei, ci numai spre binele şi folosulă loră.

Dér lui Irimie nu-i păsa nimica de acésta. Elă voia cu orĭ şi ce preţă să fiă domnă, câtă despre altele prea puţină îlă durea capulă. De aceea cum căpĕtă ajutoriulă cerută, de-a-una se şi porni spre Moldova şi nu multă după ce intră în ţéră se făcŭ, cu ajutorulă Leşiloră veniţĭ cu dênsulă, precum şi cu ajutorulă unoră boerĭ moldovenescĭ doritorĭ de domnii nouĕ, Domnitoră şi stăpânitoră în loculă lui Răsvană.

Răsvană Vodă, la rêndulă sĕu, cum prinse de veste că Irimie a intrată cu óste străină în ţéră şi i-a răpită tronulă, se făcŭ focă şi pară de mâniă, şi cum sfârşi rĕsboiulă cu Turcii nu întârdiă nicĭ măcară ună minută de-a se întórce cu óstea sa, precum şi cu o mulţime de óste unguréscă asupra Sucevii ca să alunge pe Irimie.

Irimie însă, înţelegêndă de venirea lui Răsvană cu Ungurii şi sciindă prea bine ce-lă aşteptă décă nu-şĭ va pune din cu bună vreme pielea la adăpostă, nu stete cu mânele în şoldurĭ, ci strînse şi elă óste de ţéră câtă a putută şi precum a putută şi s'a gătită să stea cu rĕsboiu în protiva lui Răsvană.

Era într'o Dumineca, când s'a apropiată Răsvană cu Ungurii săi de têrgulă Sucevii. Irimie Vodă, eşită fiindă la satulă *Arenĭ*, adică în partea despre miadădi-apusă a oraşului Suceava, a tocmită oştile sale asupra oraşului şi anume: ós-

ia mama și pe tine la acésta a doua serbare.

Nicĭ comerciulŭ capitalei nu se va supĕra de repetițiunea unorŭ asemenea serbărĭ, care a pusŭ la mișcare atâtea din ramurile lui. La 7 serbarea era terminată spre mâhnirea adâncă a senioriloră și a nobileloră dómne. Suindu-se în trăsură multora le picura pe furișŭ câte o lacrimă două, și era patru césurĭ de când se aflau la Kermesă. Rar serbare cu unŭ asemenea succesŭ!

(„Românulŭ.“)

Intêmplărĭ diferite.

Sfîrșitulŭ unui amorŭ. In 7 Iunie c. a statŭ pe banca acusațilorŭ înaintea tribunalului r. din Turda tînĕra vĕduvă Matilda Wagner măr. Székely, despre care amŭ amintitŭ la timpulŭ sĕu, că în diminéța ḍilei de 26 Martie șĭ-a omorîtŭ bărbatulŭ, pe care îlŭ iubia atâtŭ de multŭ. Nefericita acésta abia are 27 anĭ, e de confesiunea luterană și este născută în Reghinulŭ săsescŭ. A fostŭ femeiă frumósă odată, sprintenă și voinică. Astăḍĭ însĕ, abia câte-va lunĭ după comiterea crimei, tinerețele și frumsețea acestei femei au dispărutŭ cu desĕvîrșire. Viéța ei represintă unŭ romanŭ întregŭ. S'a căsĕtoritŭ înainte de asta cu 8 anĭ cu Szekely Miklos. Sĕracă era ea, sĕracŭ era elŭ. Unica, dér cea mai scumpă avere a lorŭ era *convingerea*, că se iubescŭ unulŭ pe altulŭ. Mai întaiu ținură în arendă o cârcĭumă; afacerea însĕ lĭ-a mersŭ rĕu, la ceea ce a contribuitŭ și ușurătatea de minte a bărbatului sĕu. Se înfundară în datorii și era aprópe sĕ lĭ-se liciteze totŭ ce mai aveau, dér tocmai în momentulŭ estremŭ câștigară la lotăriă cu 50 cr. suma de 200 fl. Cu aceștia scăpară de belea și-șĭ deschiseră o mică boltiță. Fericirea lorŭ era érășĭ la locŭ.

Totŭ din neghiobia bărbatului însĕ, curêndŭ după acésta fură secvestrațĭ din nou. Acum începù credinciósa nevastă a se pune pe gândurĭ. Pentru a'șĭ puté asigura o subsistență pentru sine și iubitulŭ sĕu bărbatŭ, se hotărî sĕ se facă telegrafistă. In scopulŭ acesta 'i trebuia sĕ absolveze mai întâi scóla civilă din Turda și apoi sĕ între la cursulŭ de telegrafiă. Se puse cu totŭ dinadinsulŭ pe studiu. Cerù în fine sĕ i se ficseze o ḍi pentru a face esamenulŭ. Ḍiua i se fixà din nefericire deodată cu terminulŭ pusŭ pentru licitarea averei lorŭ. Din astă causă esamenulŭ se amânà și ea cerù unŭ nou terminŭ. Tocmai în intervalulŭ acesta însĕ veni dela Pesta însciințarea, că în funcțiunile telegrafice ale statului nu se mai primescŭ femei, și așa depunerea esamenului era de prisosŭ. Ce sĕ facă acum biéta femeă? — Ea nu renunță la luptă; învĕță fotografia în atelierulŭ unui fotografŭ din Turda, convine cu fotografulŭ șefŭ sĕ-i dea instrumentele de lipsă și pornesce în lume la câștigŭ. Se duce în Mediașŭ, se duce în Aiudŭ, în Elisabetopole etc., dér nu putù câștiga atâta, ca sĕ se pótă susținé pe ea, necum sĕ susțină pe bărbatulŭ ei și sĕ mai dea și fotografului jumĕtate din câștigŭ.

Abḍise și de ocupația acésta. Se duse apoi la unŭ bărbatŭ cu influință din Turda și-lŭ rugà sĕ interviă pentru bărbatulŭ sĕu spre a-i câștiga o funcțiune. Totŭ în asemenea scopŭ plecà la Budapesta, unde prin influința unui frate alŭ ei îi și succese a câștiga pentru bărbatulŭ sĕu unŭ postŭ cu 30 fl. pe lună. Femea scrise atuncĭ bărbatului sĕ mérgă la Pesta ca sĕ-șĭ ocupe postulŭ. Bărbatulŭ însĕ nu voi sĕ mérgă, căcĭ, în urma intervenirei persónei la care se adresase nevastă-sa primì postulŭ de scriitorŭ la primăria din Turda și de aceea altŭ postŭ nu vrù sĕ priméscă. Nu vrù sĕ-șĭ priméscă îndĕrĕtŭ însĕ nicĭ nevasta. La repețitele scrisorĭ ale ei, nu-i rĕspunse de locŭ.

Femea cade în nedumerirĭ. O epistolă, ce-o primì mai târḍiu, prin care bărbatulŭ 'i face cunoscutŭ, că nu mai vré sĕ scie de ea și că vré sĕ se despărțéscă, o aduse la desĕvîrșită desperare. Femea venì acasă, rugà pe bărbatulŭ s'o însoțéscă până la o soră a ei în comuna învecinată Poiana. Bărbatulŭ 'i denegà cererea și ea merse singură la Poiana. Scrise de acolo câteva epistole de adio, ér în diminéța ḍilei de 26 Martie se reîntórse pe josŭ la Turda înarmată cu unŭ pistolŭ. Pe bărbatŭ îlŭ aflà încă în patŭ. Se rugà cu stăruință s'o priméscă érășĭ ca soțiă, adăugêndŭ, că nu pretinde nimicŭ din câștigulŭ lui și că va trăi la o soră a ei în Poiana; totŭ ce doresce este, sĕ-lŭ aibă pe elŭ de bărbatŭ. Bărbatulŭ rĕspunse de repețite orĭ: „acésta nu va fi în vecĭ“.

Jalusia femeii ajunse atuncĭ la culme; eu trase cu pistolulŭ asupra bărbatului și-lŭ omorî imediatŭ. Voi sĕ se împusce apoi pe sine, dér proprietarulŭ casei o reținù.

Afacerea se pertractà la tribunalŭ. Procurorulŭ presentà pe femeiă ca pe o vagabundă, ce asemenea unui demonŭ persecutà pe bărbatulŭ sĕu și cerù sĕ fiă condamnată la mórte prin ștrengŭ. Luându-se însĕ în considerare numerósele împrejurărĭ atenuante (ușurătóre), tribunalulŭ o condamnà la 15 anĭ închisóre. Contra acestei sentințe se insinuà recursŭ atâtŭ din partea apĕrătorului, câtŭ și din partea procurorului. In împrejurărĭ analóge juriulŭ din Francia de pildă nu credemŭ c'ar fi pronunțatŭ unŭ verdictŭ condamnatorŭ.

Literatură.

In tipografia A Mureșianu din Brașovŭ a eșitŭ de sub tiparŭ **Edițiunea a doua din partea III a Aritmeticei** d-lui *Domețiu Dogariu*, directorŭ și învĕțătorŭ la scóla capitală din Satulungŭ. Editura librăriei H. Zeidner în Brașovŭ. Prețulŭ 30 cr. Opulŭ constă din esercițiĭ practice cu numerii dela 1 până la 1.000,000 după sistemulŭ decadicŭ în usulŭ scólelorŭ primare. Partea III cuprinde: cele 4 operațiunĭ fundamentale cu numerĭ întregĭ simpli, cu numerĭ complexĭ de valóre decimală și cu numerĭ complexĭ ce nu suntŭ de valóre decimală. Fracțiunile decimale și vulgare. — I suntŭ cunoscute publicului nostru multele recensiunĭ favorabile, ce s'au făcutŭ în anii trecuțĭ cursului de aritmetică lucratŭ în 4 broșurĭ separate pentre scólele primare, de d-nii institutorĭ Dom. Dogariu și I. Ḍariu. Partea III a acestui cursŭ s'a tipăritŭ în edițiunea a doua, revĕḍută, corectată și înavuțită de domuulŭ Domețiu *Dogariu.* Acésta a-2-a edițiă e cea mai bună dovédă despre valórea cărții. Mai adaugemŭ, că autorulŭ ținêndŭ contŭ atâtŭ de cuprinsulŭ anteriorŭ alŭ cursului sĕu, câtŭ și de planulŭ ministerialŭ mai nou, precum și de normativulŭ scolarŭ, a făcutŭ în edițiunea de fațá mai multe modificărĭ și îmbunĕtățirĭ. Autorulŭ încujură pe câtŭ se póte definițiunile și regulele secĭ și pe învĕțăceii sĕi voesce a-i conduce treptatŭ prin esemple practice dela cunoscutŭ la necunoscutŭ, dela simplu la complicatŭ etc„ așa ca elevii sĕ pótă afla din esemple regulele după carĭ au sĕ calculeze. Nu ne îndoimŭ, că învĕțătorii românĭ vorŭ da atențiunea cuvenită acestei aritmetice.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 13 Iunie. — Bóla împĕratului s'a agravatŭ. Nu mai póte bine înghiți, temperatura a crescutŭ.

Astăḍĭ se respîndise faima, că *crisa ministerială* amenință *a devenì generală* și că și *prințulŭ Bismarck ar voì sĕ demisioneze*, dér bóla împĕratului face, că acestorŭ faime nu li se dă destulă atențiune.

Bruxella, 13 Iunie. — Resultatulŭ alegerilorŭ pentru cameră însémnă întărirea domnirei clericalilorŭ în Belgia.

Logodnă.

Dlŭ *Ioanŭ Stoica*, profesorŭ la scólele elementare din Blașŭ, s'a logoditŭ în 9 Iunie n. c. cu dra *Teresia Corvinŭ* din Orăștiă.

ULTIME SCIRĬ.

Bologna, 11 Iunie. Recepțiune solemnă a studențilorŭ italianĭ și străinĭ s'a făcutŭ erĭ. Mai multe discursurĭ s'ău rostitŭ și aplaudatŭ. Studenții germanĭ au salutatŭ pe Românii scoțêndŭ săbiile lorŭ din teacă și strigândŭ: „Trăiéscă România neatinsă!“

Studenții primiră la 5 óre la gară pe studenții francesĭ. Au fostŭ scena de entusiasmŭ indescriptibilŭ. Studenții germanĭ se urcară în aceleașĭ trăsurĭ împreună cu studenții francesĭ și au străbătutŭ orașulŭ la brațe.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 9 Iunie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ .	„	8.42	„	8.46
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.—	„	10.03
Lire turcescĭ . . .	„	11.30	„	11.35
Imperialĭ	„	10.30	„	10.35
Galbinĭ	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	108.50	„	109.5
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Iunie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	99.10
Renta de hârtiă 5%	86.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.80
Bonurĭ rurale ungare	105.40
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104.70
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresc	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresc	125.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.25
Renta de hârtiă austriacă	79.30
Renta de argintŭ austriacă	80.95
Renta de aurŭ austriacă	109.90
Losurĭ din 1860	137.75
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	864.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	282.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	284.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	10.02
Mărcĭ 100 împ. germane	61.95
Londra 10 Livres sterlinge	126.45

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 28 Maiu st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	90—	91.—
Renta rom. amort. 5% . . .	91.½	92.½
Renta convert. 6%	89.—	90.—
Impr. oraș. Buc. 10 fr. . . .	35.—	38. –
Credit fonc. rural 7% . . .	105.—	106.—
„ „ „ 5% . . .	89.¾	70.¼
„ „ urban 7%	107.—	107.¾
„ „ „ 6%	98.—	99.—
„ „ „ 5%	85.½	86.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei. .	945.—	960.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.. . .	220.—	225.—
Ac. de asig. Națională. . . .	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă .	16.¾	17.—
Bancnote austr. contra aurŭ. .	2.—	22.—
Aurŭ contra argintŭ séu bilete	16.—	16.¾
Florinŭ valóre austriacă . . .	2.01	2.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

óstea de țéră a tocmit'o lângă satulŭ *Arenĭ*, ér cea leșéscă ce a avut'o la sine, a tocmit'o ceva mai la câmpŭ despre satulŭ Șcheia, pe sub malulŭ ce se află alăturea pe lângă *Drumulŭ-Băii*, adecă pe sub malulŭ dealului pe a cărui culme se află astăḍĭ *Zamca*.

Irimie singurŭ, pe când se făceau tóte tocmirile acestea, nu se afla la óste, ci elŭ era la biserica din Arenĭ la sfânta liturghie.

Când sosì tréba la adecă, unŭ cercetașŭ se duse degrabă și-i dete de scire, că oștile lui Răsvanŭ se vĕdŭ cum vinŭ și se apropiă de oștile țĕrii.

Insĕ Irimie Vodă, deși scia că în astfelŭ de împrejurărĭ primejdióse nu e bine a pierde multŭ timpŭ înzadarŭ, totușĭ n'a voitŭ sĕ ésă din biserică până ce nu s'a sfârșitŭ sfânta liturghiă.

Se ajungeau acuma hârîții lui Răsvanŭ cu oștile țĕrii și Irimie Vodă totŭ nu eșise încă din biserică, ér când a eșitŭ, atuncĭ oștile se întêmpinară din ambe părțile, și după o luptă înverșunată între oștĭ, au lovitŭ Leșii în óstea unguréscă din aripa dinspre Șcheia și îndată îmbărbătându-se și fruntea oștilorŭ de țéră, unde era Irimie Vodă, a înfrântŭ pe Ungurĭ.

Răsvanŭ Vodă, care se afla în fruntea Ungurilorŭ și de sub care căḍuse în restimpulŭ acesta doi cai lovițĭ de arma protivnicilorŭ sĕi, vĕḍêndŭ că nu e lucru de șagă, încălecà pe unŭ alŭ treilea calŭ și se silì ca sĕ opréscă óstea unguréscă, șĭ-a oprit'o, și îmbărbătându-o a tocmitŭ rĕsboiulŭ éră la locŭ. Dér de géba i-a fostŭ tótă încordarea și îmbărbătarea, căcĭ îmbărbătându-se și óstea lui Irimie Vodă, care se afla într'unŭ locŭ mai bunŭ și în a cărei frunte se aflau Leșii, în curêndŭ purcese óstea lui Răsvanŭ în resipă și prinse la fugă.

Răsvanŭ Vodă, părăsitŭ acuma de ai sĕi, părăsitŭ de Ungurii, în carĭ îșĭ puse tótă încrederea și nădejdea, părăsitŭ de toțĭ câțĭ se aflau pe lângă dênsulŭ, și vĕḍêndŭ că nu-i mai rĕmâne nimica alta de făcutŭ, cugetà în sine: „fuga-i rușinósă, déră-i sănĕtósă“, și cum cugetà, așa și făcù. Dete și elŭ dosŭ la fațá și prinse a fugi, cugetândŭ că cu fuga va scăpa. Dér înzadarŭ, că ostașii lui Irimie urmărindu-lŭ și fiindŭ, precum se vede, mai sprintenĭ la piciorŭ decâtŭ dênsulŭ, îlŭ ajunse, îlŭ prinse și luându-lŭ pe susŭ îlŭ duse și-lŭ dete pe mâna lui Irimie Vodă.

Ce face acum Irimie Vodă?.... Poruncesce mai întâiu ca sĕ-lŭ sluțéscă de nasŭ și de buze apoi începe a-lŭ mustra și a-i ḍice:

— Nu țĭ-a fostŭ de ajunsŭ, că ai lucratŭ din rĕsputerĭ la surparea înaintașului meu!... Ai voitŭ ca și trupulŭ meu sĕ-țĭ slujéscă de scară pe care sĕ te poțĭ mai degrabă înălța la scaunulŭ domnescŭ?... Despre mine, décă acésta țĭ-a fostŭ dorința, fiă! te-i înălța, dér nu pe trupulŭ meu, ci pe una dintre acelea ce'nsemnéză numele meu, și nu la mărire, cum ai așteptatŭ, ci la peire, cum ai câștigatŭ!... Cine sapă grópa altuia, singurŭ cade într'ênsa!...

— Tu ḍicĭ, că eu așŭ fi voitŭ a mĕ urca pe trupulŭ tĕu, la mărire, uițĭ însĕ că tocmai tu eștĭ acela! — respunse Răsvanŭ cu sânge rece. — Sunt pe mânele tale, Irimie, poțĭ sĕ facĭ cu mine ce voescĭ! Dér nu uita, că ceea ce ai făcutŭ tu acum cu mine și ceea ce mai ai de gândŭ sĕ facĭ, nu e nicĭ decum o faptă vitejéscă nicĭ creștinéscă, ci o faptă păgânéscă și barbară, și vĕrsarea nevinovatului meu sânge amarŭ o sĕ se resbune odată nu numai asupra ta, ci și asupra întregŭ némului tĕu!...

Insĕ Irimie nu băgà în sémă cuvintele lui Răsvanŭ, din protivă, fără cea mai mică mustrare de cugetŭ, i-a tăiatŭ capulŭ și i l'a înfiptŭ într'unŭ parŭ înaltŭ pe care l'a înplântatŭ apoi pe vêrfulŭ unei movile de lutŭ de lângă *Drumulŭ-Băii* în protiva cetății și curții domnescĭ anume ca sĕ se pótă vedé atâtŭ din cetate câtŭ și din curte.

După acéstă faptă cruntă Irimie Vodă s'a luatŭ cu oștile sale pe urma Ungurilorŭ și i-a fugăritŭ până la munțĭ și mare vĕrsare de sânge a făcutŭ printre dînșii. Apoi s'a întorsŭ îndĕrĕptŭ și s'a așeḍatŭ în scaunulŭ domnescŭ din Sucéva.

Astfelŭ s'a sfêrșitŭ rĕsboiulŭ dintre Răsvanŭ și Irimie Movilă Vodă. Și e cam multŭ timpŭ de când s'a întêmplatŭ acestŭ resboiu. De-atuncĭ și până acuma nicĭ urmă n'a rĕmasŭ din satulŭ *Arenĭ*, unde s'a întêmplatŭ resboiulŭ acesta, ci numai numele i se pomenesce. Unde vorŭ fi fostŭ odinióră bisericĭ mărețe și case frumóse, astă-ḍĭ e țarină pe care orășenii din Sucéva sémĕnă păpușoi și barabule, și țarina acésta se numesce *Arenĭ*. Ér podulŭ drumului împĕrătescŭ pe care se trece din Sucéva în acéstă țarină se numesce ***Podulŭ-Arenilorŭ***. Asemenea și din ***Drumul-Băii***, care trecea pe lângă Sucéva și care ducea pe timpulŭ acela la satulŭ ***Baia*** din colo de Folticenĭ, astă-ḍĭ nu se mai cunósce nicĭ o urmă.

Movila însĕ, unde a fostŭ Răsvanŭ Vodă sluțitŭ și ucisŭ, și care de-atuncĭ și până în ḍiua de astă-ḍĭ se numesce ***Movila lui Răsvanŭ***, se vede încă și acuma (an. 1888) pe vêrfulŭ délului *Tătărașŭ* și anume între orașulŭ Sucéva și satulŭ Ipotescĭ.

(*„Rev. Pol.“*) **S. Fl. Marianŭ.**

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.